

Digital information

Egenvård

Nytt metodstöd och vägledning

Margit Gehrke Flyckt

Agenda för träffen

- Orientering i metodstöd och vägledning
- Implementeringsstöd
- Vad händer framåt?
- Frågor & dialog

Vad är egenvård?

- Egenvård är bedömt av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal
- Bedömning, planering och uppföljning är hälso-och sjukvård
- Utförandet är ej hälso-och sjukvård

Syftet med egenvård

Syftet med egenvård är att möjliggöra och bidra till att den enskilde får möjlighet att leva sitt liv utan täta kontakter med hälso- och sjukvården.

Varför nytt metodstöd?

- Det har saknats en tydlig vägledning och metod för bedömning, planering och uppföljning som vägleder legitimerad yrkesutövare och verksamheter med arbetet kring egenvårdsbedömning och egenvårdsinsatser.
- Nu finns det ett nytt metodstöd och vägledning
- Socialstyrelsen kommer att utforma ett nationellt metodstöd som ska vara klart december 2024.

Grundprincip

- Det är personen som är i fokus, inte organisationerna
- Ekonomiska förutsättningar är inget skäl för att bedöma egenvård

Lagstiftning om egenvård

- Från 1 januari 2023 gäller en ny lag (2022:1250) om egenvård som innehåller bestämmelser som definierar egenvård. Föreskriften SOSFS 2009:6 upphävdes den sista februari 2023.
- I den nya lagstiftningen finns inga bestämmelser om hur en egenvårdsbedömning ska utföras eller vad som ska ingå i en sådan bedömning.
- Enligt förarbetena är Patientsäkerhetslagen (2010:695) styrande vid en egenvårdsbedömning.
- Socialstyrelsen bedömer att det redan finns omfattande reglering om patientsäkerhet, patientdelaktighet, samordning och planering.
- Behövs mer kunskap om gällande regelverk som är relevanta för området egenvård.

Lagstiftning om egenvård

- Från 1 januari 2023 räknas **egenvård** som **ett grundläggande behov** vid ansökan om personlig assistans enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, **LSS** (1993:387).
- Stöd som behövs under större delen av dygnet på grund av ett **medicinskt tillstånd som innebär fara för en persons liv eller hälsa**. Behov av hjälp som gäller sådant stöd ska vara **helt assistansgrundande** och **inget avdrag för föräldraansvaret**.
- I samband med lagändringen inom LSS kommer behovet av egenvårdsbedömningar att öka för legitimerad hälso-och sjukvårdspersonal.

Metodstöd egenvård

Innehåll

1. Inledning	4
2. Syfte med egenvård.....	4
3. Definitioner.....	4
4. Lagstiftning om egenvård	4
4.1 Ledningssystem	5
5. Ansvar.....	5
5.1 Legitimerad hälso-och sjukvårdspersonals ansvar	5
5.2 Utförande verksamhets ansvar	5
5.3 Gemensamt ansvar	6
5.4 Biståndsbeslut.....	6
6. Bedömning.....	6
6.1 Förutsättning för egenvård	6
6.2 Riskbedömning	6
6.3 Olika processer vid bedömning av egenvård	7
7. Dokumentation i patientjournal	9
8. Uppföljning.....	9
Flödesschema	10
Förklaring till flödesschemat.....	11

Hälso-och sjukvårdspersonalens ansvar

- Göra bedömning om en hälso-och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård
- Göra en riskbedömning
- Samråda med närstående, socialtjänst, förskola/skola eller annan aktör om personen behöver hjälp vid utförandet av egenvård
- Ansvara för planering, skriftlig instruktion, dokumentation och ev. utbildning
- Uppföljning

Utförande verksamhets ansvar

- Säkerställa att den enskilde får stöd utifrån behov i egenvård
- Om personalen **inte** kan hjälpa personen med egenvård på ett säkert sätt **ska** kontakt tas med ordnatören inom hälso-och sjukvården

Gemensamt ansvar

- Verksamheterna planerar tillsammans med den enskilde hur man ska lösa situationen genom en samordnad individuell plan (SIP)
- I väntan på en lösning är det hälso- och sjukvårdens ansvar att utföra åtgärden

Riskbedömning

Exempel på frågor:

- Finns det risk att den enskilde kan drabbas av en vårdskada?
- Vad händer om insatsen uteblir eller blir försenad?
- Har den enskilde insikt om behovet av åtgärden?
- Förväntas den enskilde medverka till åtgärden?

Hjälp med utförande av egenvård

- av någon som gör det i sin yrkesutövning

Vårdnadshavare ansvarig för information

Skriftlig instruktion är tillräckligt

Förutsätter en förkunskap hos den som utför egenvården.
Instruktion/utbildning av hälso- och sjukvården

Riskbedömning i samverkan SIP

Förutsätter en medicinsk kompetens och kräver utförande av hälso- och sjukvårdspersonal

Hälso- och sjukvård

Flödes- schema

Beslut om egenvård och skriftlig instruktion

- Bilaga 1

 Region Örebro län	Bilaga 1 2024-01-30
Beslut om egenvård och skriftlig instruktion	
Bedömning utförd och beslutad av behandlade legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal	
Patientens namn:	Personnummer:
Namn på ansvarig för riskbedömning och beslut:	Befattning:
Enhet:	Beslut gäller fr o m: Beslut gäller t o m:
Vilken/vilka åtgärder ska utföras som egenvård?	
☐ Läkemedel	☐ Kompressionsbehandling
☐ PEG/Nasogastrisk sond	☐ Andningshjälpmedel
☐ Ögondroppar	☐ Träning
☐ Annat, beskriv vad:	

RISKBEDÖMNING

SAMPLANERING

UPPFÖLJNING

Vägledning egenvård barn

- Bilaga 2

**Vägledning egenvård
barn**

Vårdnadshavarens roll

- Vårdnadshavare får vara budbärare men inte justera information
- Originalförpackningar ska alltid finnas med och lämnas till verksamheten
- Ansvarar för att kontakta ordinarie läkaren vid förändring eller behov av uppföljning

Förskolans och skolans ansvar

Vilket ansvar har huvudmannen när egenvård utförs i förskola, skola eller fritidshem?

- När ett barn är i förskolan, skolan eller fritidshemmet **övergår det tillsynsansvar** som barnets vårdnadshavare har för barnet till huvudmannen. Tillsynsansvaret innebär bland annat ett **ansvar** för att barnet får **sina behov tillgodosedda** och **inte kommer till skada**.
- När en beslutad egenvårdsinsats ska utföras av förskole-, skol- eller fritidspersonal är huvudmannen utifrån sitt tillsynsansvar ansvarig för att förskolan, skolan eller fritidshemmet **har rutiner som säkerställer att egenvårdsinsatsen** utförs på ett ändamålsenligt och säkert sätt.

Källor: 6 kapitlet 2 § föräldrabalken, NJA 1984 s. 764, JO diarienummer 4162-1991 samt JO diarienummer 3360-1994.

Vad händer nu?

- Varje part behöver ta fram lokal tillämpning
- **Fortsatt utredning:**
- Kommunal hälso- och sjukvård, korttidsvård barn
- Medicinskt avancerade insatser barn och vuxna, extra stöd?
- Utbildningsorganisation (mottagning, vårdavdelning, KTC)
- Information till vårdnadshavare (kommer)

Implementeringsstöd

- Metodstöd och vägledning finns [här](#)
- Kontaktuppgifter för frågor eller hjälp med implementering:
Margit Gehrke Flyckt margit.gehrke-flyckt@regionorebrolan.se
- Dialogträffar med teman (digitala), återkommer med datum!